

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ครูสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ของ สมุน อมรวิวัฒน์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัย ใช้ เพื่อการศึกษาประกอบด้วย

1. แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตร จำนวน 20 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. แบบประเมิน แบ่งออกเป็น 5 ฉบับดังนี้
 - 3.1 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน เป็นกัลยาณมิตร
 - 3.2 แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาตามการรับรู้ของตนเอง
 - 3.3 แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน โดยครูประจำวิชา
 - 3.4 แบบประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของตนเอง
 - 3.5 แบบประเมินสังคมมิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชั้นเตรียมการ
 - 1.1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับแผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษจาก หลักสูตรประถมศึกษา คู่มือการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักทฤษฎีตามแนวพุทธวิธี จากหนังสือพระไตรปิฎก พุทธธรรม และเอกสารอื่น ๆ เพื่อจัดทำแผนการสอนตามหลักทฤษฎี

1.3 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

1.4 ศึกษาลักษณะความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อทำสังคัมมิตี เพื่อสร้างแบบประเมิน ทั้ง 5 ฉบับ

2. ชั้นสร้าง

2.1 ผู้วิจัยเลือกบทเรียนที่ 2-5 ในหนังสือแบบเรียน English Is Fun Book III ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้ในการทดลองสอน ทั้งนี้ เพราะ เป็น เรื่องที่มีลักษณะของการฝึก เน้นการฟังการพูด แต่ก็มีเรื่องของการอ่านและการเขียนรวมอยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักทฤษฎี

2.2 ผู้วิจัยนำขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎี ของ สุมณ อมรวิวัฒน์ เป็นพื้นฐานของการสร้างแผนการสอนตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ขั้นนำ

2.2.1.1 ก่อนเริ่มบทเรียนแต่ละครั้ง ครูจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เช่น จัดป้ายนิเทศ จัดห้องเรียนให้สะอาด เรียบร้อยสะดวกในการจัดกิจกรรมโดยยึดหลัก สะอาด สว่าง และสงบ

2.2.1.2 ครูใช้ช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน หลังรับประทานอาหารกลางวัน และในขณะที่เรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความอบอุ่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อครู

2.2.1.3 ครูเสนอสิ่งเร้าและแรงจูงใจใฝ่รู้ให้แก่ นักเรียน โดยการฟังแถบบันทึกเสียง ร้องเพลง เล่านิทาน และเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนการสอนใน ขั้นต่อไป

2.2.2 ขั้นสอน

นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการฝึกทักษะภาษาตาม หลักทฤษฎี ดังนี้

2.2.2.1 การฝึกหัด ฟัง พูด อ่าน เขียน จากเนื้อหาสาระความรู้ ที่ครูกำหนดให้

ให้แม่นยำ

2.2.2.2 การฝึกปรือ เพื่อจับประเด็นสาระความรู้และจดจำ

2.2.2.3 การฝึกฝน โดยการฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คล่องแคล่วชัดเจน

2.2.2.4 การฝึกคิดพิจารณาสาระความรู้ จนเข้าใจแจ่มแจ้ง โดยใช้วิธีคิด 3 แบบ คือ

2.2.2.4.1 คิดจำแนกแยกแยะ

2.2.2.4.2 คิดเชื่อมโยงสัมพันธ์

2.2.2.4.3 คิดสรุปหลักการ

2.2.2.5 การฝึกสรุปรวมสาระความรู้เป็นหลักการด้วยเหตุผล จนเข้าใจแจ่มแจ้งและนำไปใช้ได้จริง

2.2.3 ชั้นสรุป

2.2.3.1 ครูและนักเรียนสรุปผลของการฝึกทักษะภาษาตามหลักเหตุผล โดยให้นักเรียนแสดงออกด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ตอบคำถาม พูด เขียน แสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ เพื่อแสดงความมั่นใจว่า นักเรียนได้รับความรู้จากการฝึกทักษะภาษาและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2.2.3.2 นักเรียนวัดและประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการฟัง การมีสมาธิต่อการเรียน ตลอดจนความรู้ที่ได้จากการเรียนแต่ละครั้ง

2.2.3.3 การวัดและประเมินโดยเพื่อนนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นกัลยาณมิตร การปฏิบัติตนตามหลักเหตุผล

2.2.3.4 การวัดและประเมินโดยครูผู้สอน ซึ่งครูจะต้องวัดทั้งพฤติกรรมด้านความประพฤติเกี่ยวกับความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนนักเรียนและต่อครู ตลอดจนวัดความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนแต่ละครั้งด้วย

2.2.3.5 การสอนซ่อมเสริมและช่วยเหลือกันฉันกัลยาณมิตร โดยครูให้คำแนะนำและแก้ไขในการทำแบบฝึกหัด ให้นักเรียนจับคู่กัลยาณมิตร เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำการเรียน การศึกษา คั่นคว้าให้แก่งกันและกัน ในช่วงระยะเวลาเข้าก่อนเข้าเรียน เวลาพักกลางวันหรือเวลาเย็น (สำหรับนักเรียนที่บ้านอยู่ใกล้กัน หรือขณะรอรถกลับบ้านคันเดียวกัน)

3. ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนตามหลักพุทธสูตร จำนวน 20 แผนฯ ละ 3 คาบ รวมเวลา 60 คาบ ซึ่งแผนการสอนแต่ละแผนประกอบด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา

กิจกรรม

สื่อการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

แบบทดสอบนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ให้คะแนนในข้อที่ตอบถูกเป็น 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด 0 (ศูนย์) คะแนน ตอนที่ 2 เป็นกรกรเขียนตอบคำถามจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จำนวน 10 ข้อ เขียนถูกต้องให้ 1 คะแนน เขียนผิดให้ 0 (ศูนย์) คะแนน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาของบทเรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และคู่มือการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. ตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่สร้างขึ้นกับจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสมุด ป.02/6 ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12
3. ให้นำหนักคะแนนของเนื้อหาทั้งหมดรวมกันคิดเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนนแล้วคิดอัตราส่วนของข้อสอบกับเนื้อหาทั้งหมด เป็นจำนวนข้อสอบ 40 ข้อ
4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามสัดส่วนที่ได้วิเคราะห์แล้วเป็นจำนวน 80 ข้อ

แบบประเมิน

แบบประเมินที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ฉบับ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนเป็นกัลยาณมิตรตามการรับรู้ของตนเอง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติน้อย

ปานกลาง มาก เป็นการประเมินพฤติกรรมการเรียนเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียน ของเพื่อน และ

ของครู โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างด้วยการศึกษาลักษณะการเป็นกัลยาณมิตร ได้แก่ มิตรแท้ 4 ประเภท (มิตรอุปการะ มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มิตรแนะนำประโยชน์ มิตรมีน้ำใจ) และ กัลยาณมิตรธรรม 7 (ครูผู้เป็นกัลยาณมิตร ได้แก่ วิโย-นารัก, ครู-นาคเรพ, ภาวนีโย-น่ายกย่อง, วตฺตา จ-รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ, วจนกขโม-พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถาม, คมฺภีรญฺจ กถิ กตฺตา-สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ, โน จฏฺฐาเน นิโยชเย-ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย) แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาตามการรับรู้ของตนเอง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นการประเมินพัฒนาการทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับได้แก่ (ปฏิบัติน้อย ปานกลาง มาก) โดยการนำหลักของพหุสุตมาสร้างเป็นแบบสอบถาม (หลักของพหุสุต ได้แก่ พหุสุตตา-ตั้งใจ, ธตา-จับประเด็นสาระ, จตจํา, วจสา ปริจิตา-ท่องบ่น, มนसानุ เปกฺขิตา-ขบคิด ตรีกตรอง ทิฏฺฐิยา สุปฺพิวิทฺธา-แทงตลอดด้วยปัญญา)

3. แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนโดยครูประจำชั้น

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อประเมินพัฒนาการทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดำเนินการสร้างโดยนำแบบพฤติกรรมและพัฒนาการทางภาษาตามการรับรู้ของตนเองมาจัดทำเป็นแบบประเมินโดยครูประจำชั้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 2 ระดับ ได้แก่ การปฏิบัติถูกต้อง และปฏิบัติบกพร่อง

4. แบบประเมินความรู้สึกต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของตนเอง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วย ยังไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย เพื่อประเมินความรู้สึกของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

5. แบบประเมินสังคมมิติ

แบบประเมินชุดนี้เป็นสถานการณ์ให้นักเรียนเลือกเพื่อนเข้ากลุ่ม 3 อันดับ ในการอยู่ค่ายภาษาอังกฤษ เพื่อประเมินสัมพันธภาพภายในกลุ่ม

ขั้นตอนการใช้เครื่องมือ

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 80 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบัวขุ่ม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ประชากรตัวอย่าง
2. ตรวจวิเคราะห์ข้อสอบทั้ง 80 ข้อนี้ โดยแบ่งคะแนนออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้เทคนิค 50% คำนวณหาระดับความยาก อำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ .20 - .80 และมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .80 ไว้ใช้จำนวน 40 ข้อ
3. นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อที่ได้คัดเลือกแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน ที่มีใช่ตัวอย่างประชากร
4. ตรวจและวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยแบ่งคะแนนออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้เทคนิค 50% คำนวณได้ค่าระดับความยากตั้งแต่ .24 - .76 ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 - .75
5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ไปทดสอบหาความเที่ยง โดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.74

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนบ้านหนองรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำนวน 27 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เนื่องจากโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถจัดสภาพสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างความสัมพันธ์กับครูและนักเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร และเป็นชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดของโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการสอน ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 60 คาบ สอนสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ๆ ละ 3 คาบ
2. การดำเนินการทดสอบ

2.1 การทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน ในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2532 เวลา 8.10 - 9.30 น. และทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ในวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2532 เวลา 8.10 - 9.30 น.

2.2 ขั้นตอนในการดำเนินการทดสอบ

1. ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบและกระดาษคำตอบแก่นักเรียนทุกคน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในการทำแบบทดสอบ
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในการทำแบบทดสอบ
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบ โดยผู้วิจัยอ่านแบบทดสอบเกี่ยวกับการฟัง ซึ่งเป็นฉบับของครูให้นักเรียนฟังตั้งแต่ข้อ 1 - 10
5. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบข้อ 1 - 10 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบข้อที่ 11 - 40 ต่อไปจนกว่าจะหมดเวลา

2.3 แบบประเมิน

2.3.1 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน เป็นกัลยาณมิตร ประเมินเมื่อเสร็จสิ้นการสอนแต่ละครั้ง ซึ่งตรงกับวันที่ 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29 กันยายน 2532

2.3.2 แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาตามการรับรู้ของตนเอง ประเมินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งตรงกับวันที่ 8, 15, 22, 29 กันยายน พ.ศ.2532

2.3.3 แบบประเมินพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนโดยครูประจำวิชา ประเมินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งตรงกับวันที่ 8, 15, 22, 29 กันยายน พ.ศ.2532

2.3.4 แบบประเมินความรู้สึกรู้สึกต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของตนเอง ประเมินเมื่อจบบทเรียนแต่ละบท ซึ่งตรงกับวันที่ 8, 18, 25, 29 กันยายน พ.ศ. 2532

2.3.5 แบบประเมินสังคมมิติ ประเมินเมื่อการทดลองสอนสิ้นสุดลง ซึ่งตรงกับวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2532

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำกระดาษคำตอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาตรวจให้คะแนน ซึ่งตอนที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยให้ข้อที่ตอบถูกเป็น 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดเป็น 0 (ศูนย์) ตอนที่ 2 เป็นการเขียนตอบคำถามจากสถานการณ์ จำนวน 10 ข้อ เขียนถูกต้องให้ 1 คะแนน เขียนผิดให้ 0 (ศูนย์) คะแนน
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างก่อนและหลังการทดลองสอนโดยการทดสอบค่าที (t-test)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลองสอนกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยการทดสอบค่าที (t-test)
4. แจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละจากแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ และเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง
5. คำนวณค่าตำแหน่ง เปอร์เซ็นไทล์จากแบบประเมินสัมฤทธิ์แล้วแสดงเป็นแผนผังและความเรียง